

Förenkla för företag i tillstånds- och anmälningsprocessen för miljöfarlig verksamhet

Delrapport 2023

2023-02-22

Dnr Ä2021-761

Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om miljöfarlig verksamhet. (N2021/00171)

Beslutet att godkänna denna delrapport har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Handläggningen har gjorts av Johanna Hjärtberg, Åsa Talamo och Karin Holmqvist. Den sistnämnda var föredragande för ärendet.

Stockholm, 22 februari 2023

Anna Johansson

Karin Holmqvist

Sammanfattning

Företag som behöver göra en ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet upplever ofta processen som krånglig, oförutsägbar och kostsam. Även när det gäller anmälan upplever företagen utmaningar. Detta ger direkta och indirekta kostnader som hämmar företagens utveckling och tillväxt, vilket kan leda till att investeringar för en grön omställning uteblir. Det här är Tillväxtverkets delrapport för uppdraget att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. (N2021/00171).

Tillväxtverket har arbetat med att i samverkan genomföra konkreta insatser i riktning med de förslag som vi lagt i den tidigare behovsanalysen. Insatserna går i linje med företagens behov, de förenklingspolitiska målen och har både byggt vidare på pågående initiativ eller inneburit nya initiativ med samarbetsaktörerna. Samarbetet med Jordbruksverket har innefattat en behovskartläggning av handläggare på kommuner och länsstyrelser kring deras behov av vägledning av miljöfarlig verksamhet vid djurhållande verksamhet samt en utredning av hur man gör avgränsningen av vad som utgör den djurhållande verksamheten. Länsstyrelserna arbetar för fler digitala e-tjänster med ökad användarvänlighet och en länsstyrelsegemensam ingång som förenklar för företagen. Naturvårdsverkets arbete med att uppdatera och utveckla befintlig informationen till företag på verksamt.se har påbörjats.

För att kunna effektivisera och genomföra konkret förenkling behöver verksamhetsutveckling och digitalisering gå hand i hand och arbetet behöver utgå från företagens behov. För det fortsatta arbetet inom uppdraget och området bedömer Tillväxtverket att det behövs:

- Nationell samordning och uppföljning av Regeringskansliet för de insatser och uppdrag som föreslås och genomförs.
- Förstärkning och utveckling av redan pågående uppdrag och initiativ för att hitta synergier i arbetet snarare än nya initiativ inom området.
- Tydliga och förändrade roller och ansvar för våra samverkansaktörer och andra myndigheter för att möjliggöra insatser som förenklar för företagen. Ingen aktör har ett tydligt utpekat ansvar för företagsperspektivet.
- Resurser i form av sakkunniga personer hos våra samverkansaktörer men även på andra myndigheter krävs för att verksamhetsutveckling ska kunna genomföras inom området.
- Hög grad av samverkan krävs då det är en förutsättning för att kunna arbeta effektivt och med resultat inom det här komplexa området.

Innehåll

1	Uppdraget.....	8
1.1	Bakgrund.....	8
1.2	Mål.....	9
1.3	Målgrupp för aktiviteterna.....	9
1.4	Metod.....	9
1.4.1	Utgångspunkt i tidigare arbeten.....	9
1.4.2	Kartläggning kring behov av vägledning.....	10
2	Slutsatser och rekommendationer.....	11
2.1	Slutsatser och rekommendationer från arbete med samarbetsaktörer.....	11
3	Genomförande – aktiviteter och resultat.....	14
3.1	Dialog, kommunikation och omvärldsbevakning	14
3.2	Jordbruksverkets utveckling av vägledning.....	15
3.2.1	Utredning om avgränsning av den djurhållande verksamheten.....	15
3.2.2	Resultat från behovskartläggning.....	16
3.2.3	Fortsatt arbete med vägledning.....	19
3.3	Länsstyrelsernas arbete med digitala tjänster.....	19
3.4	Naturvårdsverkets arbete med förbättrad information.....	20
	Bilaga 1 – Ekonomisk redovisning för delrapport.....	23
	Bilaga 2 – Sammanfattning av intervjuer med handläggare på kommuner och länsstyrelser.....	24

1 Uppdraget

1.1 Bakgrund

För många företag inom livsmedelskedjan är ett beslut om miljöfarlig verksamhet en förutsättning för att kunna bedriva sin verksamhet. Miljöfarlig verksamhet är en benämning som används för verksamheter som bedöms kunna påverka människans hälsa eller miljön negativt. Behovet av att förenkla för företag inom området har länge uppmärksammats och det finns både genomförda och pågående uppdrag och initiativ som adresserar utmaningarna.

Tillväxtverket har fått i uppdrag att mellan åren 2021–2026 ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag och andra verksamhetsutövare (nedan kallat företag/ företagare) inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken och på det sättet ge förutsättningar för en effektiv och snabb ärendehandläggning (N2021/00171). Tillväxtverket ska genomföra uppdraget i samråd med Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Regeringsuppdraget anger att Tillväxtverket ska samordna uppdraget och se till att de tjänster som utvecklas integreras i den redan pågående åtgärden 3, Förenkling genom utveckling av verksamt.se, i uppdraget att genomföra åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin under 2020–2025 (N2019/03240).

Tillväxtverket ska även beakta pågående arbete för en ökad digitalisering av myndigheternas processer och informationshantering inom miljöområdet, bland annat det arbete som pågår inom ramen för samverkan om Smart miljöinformation. I uppdraget ingår endast B- och C-verksamheter enligt miljöbalken men tjänsterna ska utformas på ett sätt som gör dem möjliga att använda även vid ansökan och anmälan om andra miljöfarliga verksamheter än de som finns inom livsmedelskedjan. Arbetet ska utgå från befintlig lagstiftning.

Tillväxtverket har under 2022 fått ett regeringsuppdrag som omfattar nio andra myndigheter däribland Jordbruksverket och Naturvårdsverket. Uppdraget syftar till att följa upp två av de förenklingspolitiska målen nämligen service och bemötande samt kortare handläggningstider (N2022/01751, N2020/01493(delvis)).

Ett första steg inom ramen för uppdraget om miljöfarlig verksamhet har varit att genomföra en behovsanalys vilken rapporterades i februari 2022. I behovsanalysen formulerades problem- och behovsområden utifrån intervjuer med bland andra företag och myndigheter. Behovsanalysen visade att endast digitala tjänster inte är tillräckligt för att kunna möta företagens behov. Följande förslag togs fram:

- Utveckla vägledning utifrån handläggarnas behov
- Gemensam guidning och stöd till företag
- Förbättrad tillgång till branschkunskap för likvärdig handläggning över landet
- Kultur och serviceinriktad myndighetsutövning
- Användarvänliga digitala tjänster

Utöver dessa förslag lämnade Tillväxtverket även ett förslag kring regelförenkling för vissa typer av verksamheter. För konkretisering av förslag och rekommendationer hänvisar vi till behovsanalysen som genomfördes som ett första steg inom uppdraget.

1.2 Mål

I uppdragsbeskrivningen framgår målen och de handlar om att ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken och på det sättet ge förutsättningar för en effektiv och snabb ärendehandläggning. Tjänsterna behöver tas fram i samverkan med övriga myndigheter inom uppdraget.

Målen under årets arbete inom uppdraget har varit att:

- Hitta samverkansformer med de aktörer vi samråder med inom uppdraget för att på ett effektivt sätt arbeta med att förenkla för företag.
- Arbeta med att i samverkan genomföra konkreta insatser i riktning med de förslag som vi lagt i behovsanalysen. Arbetet kan både bygga vidare på pågående initiativ hos samarbetsaktörerna eller innebära nya initiativ.

1.3 Målgrupp för aktiviteterna

Den primära målgruppen är företag och företagens rådgivare inom livsmedelskedjan. Även andra företag än de inom livsmedelskedjan kan omfattas. Utöver den primära målgruppen berörs kommuner, länsstyrelser inklusive miljöprövningsdelegationer, nationella myndigheter samt Regeringskansliet.

1.4 Metod

1.4.1 Utgångspunkt i tidigare arbeten

Under året har vi arbetat vidare med några av förslagen tillsammans med våra samarbetsaktörer. Då det pågår parallella uppdrag och initiativ som tangerar Tillväxtverkets uppdrag har det varit viktigt för

arbetet att bygga vidare på pågående initiativ men vi har också utformat nya i riktning med förslagen i behovsanalysen. Vi har lagt stor vikt vid dialog med aktörerna och andra berörda och har genomfört omvärldsbevakning för att hitta synergier. Då uppdraget kommer med finansiering har det getts möjlighet för samarbetsaktörerna att ta del av denna för att genomföra insatser inom uppdraget.

1.4.2 Kartläggning kring behov av vägledning

Ett av förslagen från behovsanalysen handlar om att utveckla vägledning utifrån handläggarnas behov på kommun och länsstyrelse. Ett av de områden som specifikt lyftes fram av de intervjuade i behovsanalysen var anmälan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet för djurhållande verksamheter. Tillsammans med Jordbruksverket har Tillväxtverket under 2022 undersökt närmare vad handläggare på kommun och länsstyrelse har för behov av vägledning. Arbetet har genomförts tillsammans med konsultföretaget Analysys Mason.

Intervjuer har genomförts med handläggare på kommuner och länsstyrelser. Intervjuerna har utgått från semistrukturerade intervjuguider som tagits fram utifrån om handläggarna arbetar på kommun eller länsstyrelse. Huvudområdena som behandlades under intervjuerna var:

- Hur den befintliga vägledningen för djurhållande verksamhet ser ut
- Hur behovet av ytterligare vägledning ser ut
- Om det finns skillnader i handläggning av djurhållande verksamheter mellan handläggare

Totalt genomfördes 15 djupintervjuer varav åtta med handläggare på kommuner och sju med handläggare på länsstyrelser. Samtliga intervjuer genomfördes digitalt under oktober och november 2022. Intervjuerna finns sammanfattade i bilaga 2.

För att få en rättvis bild av handläggarnas behov av vägledning intervjuades både mer och mindre erfarna handläggare hos kommuner och länsstyrelser. I urvalet av kommuner och länsstyrelser togs även storlek, geografi och förekomsten av lantbruk i beaktning för att på så sätt få en variation. Intervjumaterialet analyserades i en workshop med Jordbruksverket, Tillväxtverket och Analysys Mason. Workshopen strukturerades utifrån frågeområdena och om det var handläggare på kommuner eller länsstyrelser som hade svarat. Resultatet sammanställdes och återspeglas i den här rapporten. Baserat på de intervjuades inspel kring befintlig vägledning och behovet av ytterligare vägledning togs en plan fram för fortsatt arbete med vägledning.

2 Slutsatser och rekommendationer

2.1 Slutsatser och rekommendationer från arbete med samarbetsaktörer

Tillväxtverkets uppdrag är att ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag och andra verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. I den tidigare genomförda behovsanalysen utarbetades följande förslag för att möta företagens behov av förenkling:

- Utveckla vägledning utifrån handläggarnas behov
- Gemensam guidning och stöd till företag
- Förbättrad tillgång till branschkunskap för likvärdig handläggning över landet
- Kultur och serviceinriktad myndighetsutövning
- Användarvänliga digitala tjänster

Förslagen går i linje med de förenklingspolitiska målen, till exempel att handläggningstiderna ska bli kortare och mer transparenta samt att företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter ska förenklas genom digitalisering. Behovsanalysen visar att endast digitala tjänster inte är tillräckligt för att kunna möta företagens behov. En viktig del i att bygga effektiva och användbara digitala tjänster är att utgå från användarens behov, i det här fallet företagarna, samt att se digitalisering som ett hjälpmedel snarare än ett mål. För att kunna bedriva verksamhetsutveckling inom området är det avgörande att ha tillgång till sakkunniga resurser på myndigheterna.

Genom att förenkla anmälnings- och tillståndsprocessen för företag gynnas företagens utveckling vilket skapar tillväxt och sysselsättning. Att förenkla är särskilt viktigt för att bidra till en konkurrenskraftig livsmedelskedja och en grön omställning. Förenklingar som görs inom anmälan och tillstånd för miljöfarlig verksamhet kommer även att gynna andra branscher och satsningar som görs till exempel i norra Sverige.

Tillväxtverket ser utifrån olika dialoger att det generellt finns en förståelse för företagens upplevelser och behov i samband med anmälan och ansökan om tillstånd vid miljöfarlig verksamhet. Förslagen från behovsanalysen har vi uppfattat i vår dialog med olika aktörer vara relevanta och aktuella. Aktörerna har dock varierande syn på hur långt ansvaret för stöd till företagen sträcker sig vilket påverkar inställningen och engagemanget till att förenkla. För att få till en effektiv samverkan med samarbetsaktörerna har Tillväxtverket lagt

stort fokus på dialog med aktörerna. Det har varit viktigt att omvärldsbevaka för att hitta synergier med andra uppdrag och initiativ för att inte bara initiera nya insatser utan även att bygga vidare på pågående initiativ hos samarbetsaktörerna. Den stora mängden uppdrag och initiativ med koppling till miljöfarlig verksamhet bidrar till att det är svårt att få en helhetsbild av vad som pågår på området. Tillväxtverket ser att Regeringskansliet med styrning och uppföljning kan möjliggöra effektivare insatser på området som bidrar till förenklingar för företagen.

Arbetet med Jordbruksverket har innefattat en behovskartläggning bland handläggare på kommuner och länsstyrelser. Kartläggningen har fokuserat på handläggarnas behov av vägledning vid handläggning av miljöfarlig verksamhet för djurhållande verksamhet. Att ta fram och förstärka vägledning till handläggare är ett förslag som grundar sig på behoven i behovsanalysen. Jordbruksverket tar en aktiv roll för det fortsatta arbetet med vägledning inom ett specifikt område som de själva bedömt är ett utvecklingsområde för vägledning. Arbetet har innefattat en utredning av hur man gör avgränsningen av vad som utgör den djurhållande verksamheten. Ett ställningstagande kring vad som bör ingå vid bedömning och därmed också ett tydliggörande för vad som inte behöver ingå, exempelvis gödselspridningen, bedöms förenkla för företagen vid anmälan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Det kommer bli mer förutsägbart och enhetligt över landet, minskade handläggningstider och ett minskat uppgiftslämnande.

Länsstyrelserna arbetar för fler digitala e-tjänster med ökad användarvänlighet och en länsstyrelsegemensam ingång som förenklar för företagen. En ökad användning av digitala ärendeflöden kan bidra till effektivare, enklare och snabbare genomförande av tillståndsprocessen. Utvecklingsarbetet går i linje med företagets behov som Tillväxtverket sett och redovisat i den tidigare behovsanalysen. Därför ser vi stor potential och det har varit viktigt att haka på och förstärka det arbete som nu har påbörjats. Tack vare det här uppdragets form så har Tillväxtverket haft möjlighet att bidra med finansiering till länsstyrelsernas arbete.

Tillväxtverket ser Naturvårdsverket som en central aktör i arbetet med att förenkla processerna för anmälan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Naturvårdsverket har sett ett behov av att uppdatera och utveckla den befintliga informationen till företag som idag finns på verksamt.se och arbetet har påbörjats. De nya regleringsbrevsuppdragen för Naturvårdsverket och Tillväxtverket har båda koppling till det här regeringsuppdraget och de förslag som lagts i behovsanalysen. I uppdraget om utvecklad vägledning på verksamt.se ser Tillväxtverket stora möjligheter framöver att ytterligare förstärka samverkan med Naturvårdsverket och arbetet med att förenkla för företag.

För att kunna effektivisera och genomföra konkret förenkling behöver verksamhetsutveckling och digitalisering gå hand i hand och arbetet behöver utgå från företagens behov. För det fortsatta arbetet inom uppdraget och området lämnar Tillväxtverket ett antal rekommendationer. Vi bedömer att följande är nödvändigt för att på ett bättre sätt möjliggöra insatser som förenklar för företagen:

- Nationell samordning och uppföljning av Regeringskansliet för de insatser och uppdrag som föreslås och genomförs.
- Förstärkning och utveckling av redan pågående uppdrag och initiativ för att hitta synergier i arbetet snarare än nya initiativ inom området. Tillväxtverket bedömer att tidigare lagda förslag i behovsanalysen i hög grad fortfarande är aktuella.
- Tydliga och förändrade roller och ansvar för våra samverkansaktörer och andra myndigheter för att möjliggöra insatser som förenklar för företagen. Ingen aktör har ett tydligt utpekat ansvar för företagsperspektivet. Även här hänvisar vi till tidigare lagda förslag i behovsanalysen för konkretisering av roller och ansvar.
- Resurser i form av sakkunniga personer hos våra samverkansaktörer men även på andra myndigheter krävs för att verksamhetsutveckling ska kunna genomföras inom området. Tillväxtverket kan bidra med finansiering inom ramen för uppdraget men för långsiktig förändring krävs permanenta resurser till våra samverkansaktörer.
- Hög grad av samverkan krävs då det är en förutsättning för att kunna arbeta effektivt och med resultat inom det här komplexa området. Tillväxtverket bedömer att samverkansaktörerna gemensamt behöver planera och prioritera insatser till målgruppen.

För konkretisering av förslag och rekommendationer hänvisar vi till behovsanalysen som genomfördes som ett första steg inom uppdraget. Finns behov av ytterligare konkretion har gärna Tillväxtverket en fortsatt dialog.

3 Genomförande – aktiviteter och resultat

3.1 Dialog, kommunikation och omvärldsbevakning

Tillväxtverket har sedan rapporteringen av behovsanalysen i februari 2022 haft en dialog med samarbetsaktörerna kring förslagen för att hitta sätt att ta dem vidare samt former för samverkan för att uppnå ett effektivt arbetssätt. Då det pågår parallella uppdrag och initiativ som tangerar Tillväxtverkets uppdrag har det varit viktigt för arbetet att bygga vidare på pågående initiativ men vi har också utformat nya i riktning med förslagen i behovsanalysen.

Under våren 2022 genomförde Tillväxtverket kommunikationsinsatser där resultatet från behovsanalysen presenterades och diskuterades. För Tillväxtverket var det också en möjlighet att få inspel för det fortsatta arbetet. Vi har bland annat presenterat resultatet för Regeringskansliet, ett nätverk för handläggare på länsstyrelserna som arbetar med prövning av miljöfarlig verksamhet samt den samordningskommitté som Tillväxtverket har för arbetet inom livsmedelsstrategin. Vi har även kommunicerat på vår webb samt haft en nyhet i Serverats nyhetsbrev.

En viktig del för det fortsatta arbetet har varit att kontinuerligt följa utvecklingen på området. Miljöprövningsutredningen (SOU 2022:33) lämnade sitt slutbetänkande i juni 2022. Utredningens uppdrag var att se över det nuvarande systemet för miljöprövning och lämna de förslag på åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning till gagn för en grön omställning. Tillväxtverket förde dialog och delade behovsanalysen med utredningen. I slutbetänkandet hänvisas till Tillväxtverkets behovsanalys och förslag.

Länsstyrelsen i Västerbotten har ett pågående regeringsuppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286). Tillväxtverket har en löpande dialog om samverkan med länsstyrelsen då vikten av effektiva samråd har stor betydelse för företagen och kan förenkla vid ansökan om tillstånd. Vi har också haft en dialog med RISE med anledning av deras initiativ kring att effektivisera tillståndsprocesser för den gröna omställningen. RISE ser bland annat behov av att utveckla digitala lösningar för samrådsprocessen.

Företagens inlämning av miljörapporter är omfattande och sker sedan 2008 via SMP, Svensk Miljörapporterings Portal. SMP är idag föråldrad och uppfyller inte längre de krav som ställs utifrån perspektiven juridik/politik, verksamhet, information och teknik. En framtida lösning FMR, Företagens miljöinformation och Rapportering, kommer att behöva utvecklas för att möta fler typer av verksamheter med behov av att rapportera information till offentliga aktörer. Naturvårdsverket och Länsstyrelserna har skrivit en avsiktsförklaring

för att skapa förutsättningar för att utveckla och etablera en infrastruktur för olika målgruppers behov av både inrapportering av miljörapporter och tillgång till inrapporterade data. Ambitionen är att med FMR etablera en infrastruktur som är "en väg in" för företagens inlämning av miljöinformation till offentlig sektor. Tillväxtverket ser att det finns beröringspunkter med Tillväxtverkets uppdrag och att FMR skulle kunna innebära stora förenklingar för företag som hanterar miljöfarlig verksamhet. Tillväxtverket står bakom länsstyrelserna kring behovet av ett finansierat uppdrag att tillsammans med Tillväxtverket, Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Statens jordbruksverk, Sveriges geologiska undersökning, Statens geotekniska institut med flera utveckla en ny och gemensam infrastruktur för företagens inrapportering av miljöinformation. Här finns starka beröringspunkter till Tillväxtverkets uppdrag att minska och förenkla företagens uppgiftslämnande inom regeltunga områden. Det skulle även vara ett naturligt steg att utveckla det stöd och guidning som redan finns på verksamt.se idag till företag som är igång och driver sin verksamhet.

Tillväxtverket har även haft en dialog med Naturvårdsverket kring det nyligen upprättade forumet för miljötillsynsstrategin. Forumet nämndes under kartläggningen med handläggare på kommuner och länsstyrelser kring vägledning vid djurhållande verksamhet. (se avsnitt 3.2.2).

Nedan följer en redovisning av de aktiviteter som genomförts tillsammans med Jordbruksverket, länsstyrelserna och Naturvårdsverket under perioden.

3.2 Jordbruksverkets utveckling av vägledning

Jordbruksverket ger inom sitt sektorsansvar för djurhållande verksamheter viss vägledning när det gäller anmälan och ansökan om tillstånd och ser möjligheter att utveckla denna vägledning.

3.2.1 Utredning om avgränsning av den djurhållande verksamheten

Ett jordbruksföretag kan omfatta flera verksamheter som växtodling, maskinentreprenörverksamhet, djurhållning etcetera men det är bara djurhållningen som är anmälnings- och tillståndspliktig enligt miljöbalken. Avgränsningen för vad som ska ingå i den prövade djurhållande verksamheten är i vissa fall komplicerad och hur detta beaktas i en prövning för ett miljötillstånd hanteras olika mellan miljöprövningsdelegationerna. Likartade problem upplever kommunerna i sin process med anmälan. Det gäller framför allt frågan om gödselspridningen i samband med växtodling och dess koppling till den djurhållande verksamheten. Denna avgränsningsproblematik har lyfts av både företag och handläggare i såväl den tidigare

behovsanalysen i detta uppdrag samt under de intervjuer som vi redovisar nedan. Jordbruksverket är också sedan tidigare medvetna om detta.

Jordbruksverket har mot bakgrund av ovan under hösten 2022 utrett om det är möjligt att tydligare avgränsa vad en prövning för en djurhållande verksamhet bör omfatta. Resultatet av utredningen är att Jordbruksverket bedömer att den djurhållande verksamheten kan avgränsas till att omfatta verksamheten i stallen och dess omedelbara närområde. Det innebär att exempelvis gödselspridning i samband med växtodling som sker i jordbruksföretaget inte behöver ingå i miljöbedömningen.

En tydligare avgränsning bidrar till att det kommer bli mer förutsägbart och enhetligt över landet samt effektivare processer för anmälan och ansökan, både för företag och handläggare. För företagen innebär avgränsningen dessutom minskat uppgiftslämnande vilket kan leda till kortare handläggningstider.

3.2.2 Resultat från behovskartläggning

3.2.2.1 Befintlig vägledning

Det finns flera sätt för handläggare på kommuner och länsstyrelser att få vägledning vid anmälan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet för djurhållande verksamheter.

Nästan samtliga av de intervjuade handläggarna på kommunerna nämner Jordbruksverkets webbforum Effektiv näring som ett bra sätt att ställa frågor och ta del av tidigare frågor och svar från andra handläggare och nationella myndigheter. Utöver forumet söker flera vägledning på Jordbruksverkets hemsida eller tar direktkontakt med myndigheten. Handläggarna berättar även att de vänder sig till kollegor eller andra kommuner för att få vägledning. Vidare uppger flera att de har någon form av intern arbetsinstruktion och/eller anmälningsblanketter för företagen som de tagit fram själva eller i dialog med andra kommuner. Hur omfattande och hur specifika för just djurhållande verksamhet dessa instruktioner och blanketter är varierar. Flera av handläggarna påpekar att det är en nackdel att det inte finns mer nationella branschspecifika vägledningar för arbetsprocessen och specifika anmälningsblanketter för djurhållande verksamhet.

Handläggare på länsstyrelser uppger att de har egna interna vägledningsdokument som de använder sig av. Någon nationell vägledning för djurhållande verksamhet finns inte. Om man behöver vägledning utöver det som finns i den egna länsstyrelsens material använder sig en del handläggare av den branschspecifika samverkansytan för djurhållande verksamhet. Det framgår av intervjuerna att tidigare domar och relevanta beslut är något som vanligtvis används och delas på samverkansytan. Miljösamverkan

Sverige och Greppa Näringen är även de ingångar för att få vägledning. Slutligen uppger handläggarna på länsstyrelser att de deltar på den årliga handläggartreffen för de som arbetar med djurhållande verksamhet tillsammans med Jordbruksverket för att diskutera sakfrågor som det finns bristfällig vägledning om.

Sammanfattningsvis visar intervjuerna att handläggare både på kommuner och länsstyrelser använder sig av flera typer av vägledning. När det gäller forum för att utbyta erfarenheter och diskutera sakfrågor är Effektiv näring ett väletablerat forum som nästan samtliga handläggare på kommuner refererar till. Till viss del nämner handläggare på länsstyrelse att deras samverkansyta är ett bra forum för vägledning. Forum och samarbetsyta finns således, men ger inte alltid det stöd som efterfrågas.

3.2.2.2 Behov av ytterligare vägledning

Handläggare på kommunerna uttrycker behov av mer vägledning vid anmälan om miljöfarlig verksamhet för djurhållande verksamhet. De behov som framkom i intervjuerna var:

- vägledning kring process och innehåll
- vägledning kring specifika sakfrågor
- förslag på försiktighetsmått
- en nationell blankett eller e-tjänst för företag

Det lyfts fram behov av en nationell vägledning kring process och innehåll för anmälningsärenden. Handläggarna menar att en tydlig vägledning med exempelvis checklistor som guidar handläggaren genom processen skulle underlätta arbetet. Vidare lyfts behov av vägledning kring specifika sakfrågor. Exempel på sakfrågor som nämns är utrymmen för lagring av gödsel och avstånd till närliggande grannar som bör höras innan beslut. Ytterligare något som framkommer i intervjuerna är behov av förslag på försiktighetsmått och motiveringar liknande den villkorsbank som miljöprövningsdelegationerna gemensamt tagit fram för handläggarna på länsstyrelserna. Slutligen uttrycks ett behov av nationella anmälningsblanketter alternativt en e-tjänst för företagen. På så sätt ökar förutsättningarna för kommunerna att arbeta mer likartat och för företagen blir det då mer enhetligt.

Bland handläggarna på länsstyrelserna varierar behovet av ytterligare vägledning. En del handläggare uttrycker behov av ytterligare vägledning för samråd och poängterar att det är viktigt med tydligt nationellt material, andra anser att det frekvent kommer vägledning kring samråd och att det inte finns behov av mer. När det gäller miljökonsekvensbeskrivning (MKB) finns det handläggare som uttrycker att de har checklistor för vad den ska innehålla och anser att det är tillräckligt tydligt, medan andra ser behov av en mall för MKB som inkluderar exempelgårdar för gris, fjäderfä och nöt. En del anser att prövningsprocessen är svår att sätta sig in i, speciellt för nyanställda. Det finns inget samlat och lättillgängligt

vägledningsmaterial på nationell nivå, men några länsstyrelser har arbetat fram egna interna rutiner och checklistor. Handläggarna lyfter även ett antal sakfrågor som de önskar mer vägledning kring. Det handlar bland annat om juridiska frågor kring växtodling, ammoniakutsläpp från stallar, avstånd till skyddszoner samt en guide till vilken miljöpåverkan som är mest verkningsfull att sätta villkor kring.

Handläggarna, både på kommun och länsstyrelse, menar att vägledning behöver finnas i skriftlig form, men att det är fördelaktigt om den kompletteras med exempelvis digitala utbildningar eller webinarier.

Sammanfattningsvis visar intervjuerna att handläggare på kommuner i högre utsträckning än handläggare på länsstyrelser efterfrågar nationell vägledning men behov finns även hos länsstyrelserna. Idag saknas, både på kommunal- och länsnivå, nationell vägledning för djurhållande verksamhet som säkerställer att man arbetar på ett enhetligt sätt. Handläggare efterfrågar en mer konkret och tydlig vägledning som guidar genom ärendeprocessen men också vägledning i sakfrågor kopplat till djurhållande verksamheter.

3.2.2.3 Skillnader i handläggning

Handläggare på både kommuner och länsstyrelser upplever att det finns omotiverade skillnader i handläggningen av ärenden mellan olika kommuner och mellan olika länsstyrelser. Handläggare på kommuner upplever att det ställs olika krav på underlag och att handläggare i vissa kommuner begär in mer underlag än andra. Skillnaderna i handläggningen bedöms dels bero på att det inte finns någon nationell vägledning eller nationell anmälningsblankett för företag, dels vilken branschfarenhet handläggaren har. Intervjuerna tyder på att det finns mer sakkunskap om djurhållande verksamhet i södra Sverige då det finns fler djurhållande verksamheter där. Handläggare på kommuner uppger att de ofta behöver be om kompletteringar som rör anmälan men att det kan variera hur mycket material som begärs in. Flera anser att tid skulle sparas med exempelvis en e-tjänst för företagen där informationen behöver vara komplett för att kunna skickas in.

Det framgår av intervjuerna att flera handläggare på länsstyrelserna bedömer att besluten inte skiljer sig åt mellan länen. Det påpekas däremot av flera handläggare att processen kan tolkas olika. Vidare framkom att det finns skillnader kring vilket material som begärs in av olika länsstyrelser även om förutsättningarna är detsamma för de djurhållande verksamheterna. Olika förutsättningar beroende på till exempel platsförhållanden innebär dock att olika underlag ska begäras in.

Av intervjuerna framgår att samrådet spelar en viktig roll i lantbrukarna och rådgivarnas förståelse för vilket material som ska skickas in vid en tillståndsansökan. Ett tydligt samråd menar

handläggarna därför kan minska antalet kompletteringar som behövs i ärendet.

Sammantaget kan det konstateras att det finns skillnader i handläggningen mellan olika kommuner och olika länsstyrelser vad gäller vilka underlag man begär in för verksamheter med liknande förutsättningar. Handläggarna bedömer att det är viktigt att arbeta för mer enhetliga underlag som begärs in så att processen blir mer likartad. För kommunerna skulle en nationell e-tjänst för anmälan underlätta ett sådant arbete. Samrådet är för länsstyrelserna en viktig del i processen för att få in rätt underlag.

3.2.3 Fortsatt arbete med vägledning

Utifrån de behov av ytterligare vägledning som uttryckts av handläggare på kommun och länsstyrelse har Jordbruksverket tagit fram en plan för fortsatt arbete med nationell vägledning. Under 2023 planerar Jordbruksverket att ta fram vägledning till kommunerna om anmälan av djurhållande verksamheter. Vägledningen kommer bland annat att innehålla allmän information om anmälningsprocessen och dess steg, aktuell lagstiftning, förtydligande av vilka verksamheter som berörs och vad själva föreläggandet med försiktighetsmått bör omfatta. Innehållet i vägledningen kommer att stämmas av med representanter för kommuner och länsstyrelser innan publicering.

Med anledning av den utredning som gjorts gällande vad som bör ingå i prövningen av den djurhållande verksamheten så kommer Jordbruksverket att förtydliga sin vägledning till kommuner och länsstyrelser. Kommunikationsinsatser från Jordbruksverket kommer att genomföras under våren 2023.

Jordbruksverket har en preliminär plan för fortsatt arbete med vägledning kring anmälnings- och tillståndspliktig djurhållning efter 2023 där bland annat vägledning till länsstyrelsernas handläggare ingår.

3.3 Länsstyrelsernas arbete med digitala tjänster

Ett av förslagen från behovsanalysen handlar om användarvänliga digitala tjänster där Tillväxtverket ser länsstyrelserna som en viktig aktör i utvecklandet av dessa och att länsstyrelserna bör få förutsättningar för att fortsätta vidareutveckla nuvarande e-tjänster för företagare. Inom länsstyrelserna pågår ett utvecklingsarbete där länsstyrelserna arbetar för fler användarvänliga och digitala e-tjänster för företag inom livsmedelskedjan i syfte att öka användningen av digitala ärendeflöden, förenkla för företag och minska den samlade uppgiftslämnarbördan. Tillväxtverket ser att det här arbetet går i linje med förslaget i behovsanalysen och vårt uppdrag och att vi kan bidra med kunskap kring användardriven utveckling samt finansiering.

Analyser av företagens och andra verksamheters behov av stöd för ett effektivare, enklare och snabbare genomförande av anmälnings- och tillståndprocesserna enligt gällande lagstiftning visar på ett ökat behov av digitala e-tjänster, guidade processer, information om och återkoppling av ärendets handläggning hos länsstyrelserna. Att ta fram fler e-tjänster och koppla dessa till verksamt.se är ett viktigt steg mot ett effektivare och enklare förfarande. De digitala tjänsterna behöver stötta företagen genom ansökan, vara mer användarvänliga och lätta att hitta av såväl företag som deras ombud. Länsstyrelsernas arbete med till exempel nationella e-tjänster, manualer och handböcker för handläggning bidrar till att företagens kontakter blir enklare och mer likartade.

Länsstyrelsernas arbete framöver handlar om bland annat om att:

- Utveckla och vidareutveckla digitala e-tjänster, bland annat samråd inför ansökan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet
- Samla länsstyrelsernas e-tjänster på en gemensam webbplats för att göra det enklare för företag och andra verksamhetsutövare att hitta och välja rätt e-tjänst
- Ansluta länsstyrelsernas nya och befintliga e-tjänster till tjänsten Mina Ombud som gör det möjligt för en person att företräda någon annan i en digital tjänst med hjälp av en digital fullmakt.
- Ta fram användarinstruktioner för olika e-tjänster som stödjer sökanden i processen

3.4 Naturvårdsverkets arbete med förbättrad information

Under 2022 fortsatte dialogen med Naturvårdsverket om arbetet framöver inom uppdraget. Naturvårdsverket genomförde en förstudie kring förutsättningarna för att utveckla myndighetsgemensam vägledning för miljötillståndsprövningen och miljöbedömningsprocessen. Uppdraget redovisades till regeringen i juni 2022. Det fanns beröringspunkter mellan våra uppdrag där Naturvårdsverket bland annat såg behov av att på verksamt.se inkludera information om både anmälan och tillstånd enligt miljöbalken om miljöfarlig verksamhet. Den befintliga informationen på verksamt.se behövde uppdateras och utvecklas. Informationsinsatsen rimmar väl med behovsanalysens förslag om stöd och guidning till företag och arbetet med att uppdatera har nu påbörjats.

I regleringsbrevet för 2023 fick Naturvårdsverket två uppdrag där vi ser kopplingar till det här regeringsuppdraget och de förslag som lämnades i behovsanalysen.

I det ena uppdraget framgår att Naturvårdsverket och Tillväxtverket ska utveckla en vägledning på verksamt.se om reglerna för tillstånd och anmälan enligt miljöbalken och författningar som har meddelats med stöd av miljöbalken. Det framgår även att vägledningen ska vara ett verktyg som underlättar för verksamhetsutövare att avgöra om en planerad verksamhet är tillståndspliktig eller anmälningspliktig och om verksamheten kan antas innebära en betydande miljöpåverkan. Även relevant prövningsmyndighet bör framgå av vägledningen. Vid utförande av uppdraget ska myndigheterna inhämta synpunkter från Havs- och vattenmyndigheten samt andra myndigheter och organisationer som berörs. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2024.

I det andra uppdraget ska Naturvårdsverket utveckla den vägledning som finns på myndighetens hemsida vad gäller miljötillståndsprövning och anmälan. Vägledningen ska bland annat omfatta tydliggörande av processens olika steg i olika instanser, vilka aktörer som ingår i prövningen och deras roller samt hur överklagandeprocessen går till. I genomförandet av uppdraget ska Naturvårdsverket inhämta synpunkter från Domstolsverket och länsstyrelserna. Övriga myndigheter och organisationer som berörs ska ges tillfälle att yttra sig. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2024.

Bilaga 1 – Ekonomisk redovisning för delrapport

Uppdraget löper mellan åren 2021-01-21 och 2026-02-28. Budgeten har varit totalt 5 000 tkr för 2022 varav 2 500 tkr har nyttjats. De outnyttjade medlen beror på att planerade utbetalningar 2022 kopplat till uppdraget transfereras under 2023 istället.

Resultaträkning, tkr

	<i>Finansiering</i>	
	Livsmedelanslaget (UO23)	SUMMA
Bidrag		
Anslag	5 000	5 000
Summa		5 000
<i>Verksamhetskostnader</i>		
-Personalkostnader		
-Köpta tjänster		
-Övriga kostnader		
S:a verksamhetskostnader		
Transfereringar		2 500
Summa utbetalningar		2 500
Att återbetala		2 500
BUDGET		
Utfall mot budget, %		50%
<i>Antal timmar</i>		
OH-påslag (250 kr/h)		
Summa inkl OH-påslag		

Nyckeltal

	Livsmedelanslaget	SUMMA
Andel transfereringar/ summa utbetalningar		
Andel verksamhetskostnader/ summa utbetalningar		
Personalkostnader/ verksamhetskostnader		
Köpta tjänster/ verksamhetskostnader		

Bilaga 2 – Sammanfattning av intervjuer med handläggare på kommuner och länsstyrelser

Totalt genomfördes 15 djupintervjuer varav åtta med handläggare på kommuner och sju med handläggare på länsstyrelser:

- Eskilstuna kommun
- Hässleholm kommun
- Jönköping kommun
- Katrineholm kommun
- Laholm kommun
- Linköping kommun
- Nyköping kommun
- Sunne kommun
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Länsstyrelsen i Kalmar
- Länsstyrelsen i Skåne
- Länsstyrelsen i Värmland
- Länsstyrelsen i Västernorrland
- Länsstyrelsen i Örebro
- Länsstyrelsen i Östergötland

Samtliga intervjuer genomfördes digitalt under oktober och november 2022. Intervjuerna utgick från semistrukturerade intervjuguider som togs fram utifrån om handläggarna arbetar på kommun eller länsstyrelse.

Här följer frågorna som har ställts:

1. Kan du berätta kort om dig och din roll?
 - a. Hur länge har du haft din roll? Hur länge har du arbetat med ärendehandläggning?
 - b. I vilken omfattning har du arbetat med handläggning av ärenden om djurhållande verksamhet?
 - c. Är ni flera som handlägger ärenden om djurhållande verksamhet eller är du själv?
2. Kan du berätta kort om ditt arbete med ärendehandläggning?
 - a. Ungefär hur stor andel av ärendena rör djurhållande verksamhet? Många, få?
 - b. Ungefär hur stort antal ärenden per år rör djurhållande verksamhet? Många, få?
 - c. Vilka tidstjuvar ser du i din arbetsprocess?
3. Hur ser vägledningen för djurhållande verksamhet som du kan ta del av ut?
 - a. Vart vänder du dig idag för att få vägledning? Och hur ser den vägledningen ut?
 - b. Finns det vägledningsmaterial idag kring djurhållande verksamhet? Hur fungerar den? Fördelar/nackdelar

- c. Finns det goda exempel från andra sakområden där man kan få bra vägledning?
4. Hur ser ert behov av ytterligare vägledning ut?
 - a. Vilka sakfrågor behöver ni vägledning kring?
 - b. Vad vill ni ha för ytterligare vägledning?
 - c. I vilket format vill ni ha vägledningen? Skriftligt? Muntligt? Digitalt?
5. Utifrån ert perspektiv, känner du till att det finns skillnader i handläggning av djurhållande verksamhet mellan handläggare och mellan kommuner?
 - a. Vad finns det för skillnader i handlägningsprocessen?
 - b. Uppfattar du att det finns skillnader i vad man begär in för underlag från de sökande? Olika bedömningar?
 - c. Begär ni ofta in kompletteringar från sökanden? Upplever du att ni som myndighet själva behöver komplettera innehållet i ansökan?
 - d. Känner du till några skillnader i olika kommuners vägledning? Vad finns det för skillnader i vägledningen (innehåll och format)?

Här följer en sammanställning av intervjuerna:

Vilka tidstjuvar ser du i din arbetsprocess?

Kommuner:

- Kompletteringar (de fyller inte i obligatoriska uppgifter i blanketter när de ska anmäla)
 - upplevs att de behöver påminna lantbrukare mer än andra verksamheter
 - konsulter använder sig ofta av generella uppgifter
- Materialet de får tillbaka som varit ute på remiss blir ohanterligt stort (extra kopior, ingen numrering etcetera)
- Granskningen, i och med att det är mycket material som ska med, och avsaknad av vägledningsmaterial
- Utredning kring hur många djurenheter lantbruken har (tillsynsvägledning)
- Att läsa in sig på lagstiftning
- Otydligheter i remissförfaranden mot länsstyrelsen i tillståndsansökan

Länsstyrelser:

- Kompletteringar:
 - har sett hur viktigt samrådet är för att få en bild av förväntningar och även vad de sökande/konsulter får för info kring vad som krävs
 - tiden från att ansökan kommer in tills de har en komplett ansökan kan ta lång tid
- Remissförfarandet i sig är en tidstjuv

Vart vänder du dig idag för att få vägledning? Hur ser vägledningen ut? Finns det vägledningsmaterial kring djurhållande verksamhet?

Kommuner:

- Jordbruksverkets forum Effektiv Näring
- Naturvårdsverket nya forum kring miljötillsynsstrategin
- Jordbruksverkets hemsida
- Frågar Jordbruksverket direkt
- Kontaktar andra kommuner / kollegor
- Länsträffar
- Mallar med kriterier, försiktighetsmått, motiveringar
- Arbetsinstruktion
- Använder blanketter för insamling av info
 - finns hos de flesta, men det är inte hos alla som de är specifika för djurhållande verksamheter utan mer för miljöfarlig verksamhet överlag

Länsstyrelser:

- Intern egen vägledning för handläggare
- Miljösamverkan Sverige
- Egna nätverk inom länsstyrelsen
- Jordbruksverket direktkontakt
- Handläggartäffar
- Samverkansyta
- Greppa näringen och forskning
- BAT-slutsatser
- MPD:ernas gemensamma villkorsbank
- Effektiv näring
- Tidigare domar

Hur fungerar vägledningen kring djurhållande verksamhet idag?

Kommuner:

- Finns inga specifika blanketter för anmälan för lantbruk/djurhållande verksamhet
- Effektiv näring:
 - bra att man kan ställa frågor och få svar/bollplank
 - nackdel där är att det inte är samlat, finns många vägledande myndigheter och det hade varit smidigt om allt fanns på samma ingång
- Nackdel är att det inte finns någon dokumentation hur anmälningsprocessen ser ut och hur den ska gå till (osäker på vilka steg som finns i handläggningens gång, processen och var allt ska skickas)
- Vägledningen fungerar bra, men man skulle vilja veta vad de vägledande myndigheterna tycker och om man på kommunen tolkar rätt eller inte

Länsstyrelser:

- Jordbruksverket är snabba och serviceminded
- Samverkansytorna är bra
- Handläggartreffar fungerar bra
- Kollegor är bra hjälp
- Forskningsrapporter är bra men svårt när de inte är sammanställda till vägledningar än

Finns det goda exempel från andra sakområden där man kan få bra vägledning?

Kommuner:

- Livsmedelsverket har bra på livsmedelssidan
- Kycklinggödsel (bra guidning för att skriva villkor)
- Kemikalieinspektionen
- Länsstyrelsen har en villkorsbank, skulle vilja att det fanns en liknande för försiktighetsmått
- Avlopp (tydligt var man ska skicka remisser)
- Vindkraft och buller hos Naturvårdsverket
- Jordbruksverket har bra checklistor för tillsyn

Länsstyrelser:

- Vindkraft hos Naturvårdsverket (syntesrapporter för hur olika områden påverkas)
- Vindlov är ett bra forum
- Torvtäkter från Naturvårdsverket (beskriver vad en MKB ska innehålla, ansökan etcetera)
- Bergtäkter och grustäkter hos Sveriges geologiska undersökning
- Branschorganisationen Sveriges bergmaterialindustri har gjort ett vägledningsmaterial

Vilka sakfrågor behöver ni vägledning kring?

Kommuner:

- Förslag på försiktighetsmått och när det är aktuellt att sätta dem
- Samlad vägledning, är svårt att hålla koll på allt samtidigt
- Lagringsutrymmen:
 - hur en bra lagringsplats för gödsel ser ut hade varit en bra vägledning
- Grannhörande:
 - vilka som är berörda och vad är ok avstånd för att kolla av med närboende och vad de har för syn på verksamheten (inte nödvändigtvis specifikt för djurhållande)

Länsstyrelser:

- Verksamhetsutövare tycker det är synd att inte handläggaren på MPD:n är med på samrådet, den som faktiskt ska handlägga ärendet
- Det juridiska (följdverksamheterna och spridning av gödsel och växtodling)
- Vad som är mest verkningsfullt att sätta villkor kring (vad som ger resultat och inte, ex. kopplat till tekniken)
- Ammoniakupåverkan
- Fosforbindningskapacitet (kopplat till växtodling)
- Gödselhantering
- Kväveutsläpp (kopplat till växtodling)
- Data för avstånd från utsläpp till skyddszon- grundvattentäkter, vattenskyddsområden (kopplat till växtodling)

Vad vill ni ha för ytterligare vägledning?

Kommuner:

- Bra om kommunerna hade en gemensam arbetsinstruktion för anmälningsärenden:
 - en checklista kring vad man ska begära in för underlag
 - bocka av frågorna som man behöver pröva i ett anmälningsärende
 - förslag på motiveringar och försiktighetsmått
- Nationell blankett eller e-tjänst för c-anmälan som alla kommuner kan använda som bas
 - tillägg gällande vilka bilagor som behövs etcetera

Länsstyrelser:

- I det mesta, från samrådet och genom hela processen och vad man bör tänka på
 - viktigt att det finns en bra vägledning för hur man tar sig an samrådet
 - data och siffror på sakfrågor som nämnt på tidigare bild (avstånd, halter etcetera)
- Skulle behövas en mall för MKB som skulle kunna vara olika för djurslag (gris, nöt, fjäderfä)
 - en exempelgård för varje
- Konsulter behöver få vägledning kring vad ansökan ska innehålla, vad som ska skickas in

I vilket format vill ni ha vägledningen? Skriftligt, muntligt, digitalt?

Kommuner:

- Skriftligt är bra för att samla info
- Kombination av lathundar, webinarier och forum för frågor etcetera

- Videomaterial önskas av handläggare med funktionsnedsättning
- Nationell blankett eller e-tjänst för c-anmälan som alla kommuner kan använda som bas

Länsstyrelser:

- Skriftligt är bra för att samla all info
- Muntligt som komplement för att kunna ställa frågor:
 - bra att frågor och svar sparas som en Q/A

Vad finns det för skillnader i handlägningsprocessen?

Kommuner:

- Man ställer olika krav på underlag i olika kommuner tror handläggarna
 - på vissa ställen tittar man mer i detalj, men det handlar nog mer om vad man har för branscherfarenhet, kunskapsnivå och/eller checklistor
 - försiktighetsmått kan variera
- Handläggarna tror dock inte slutresultaten blir så olika inom länet

Länsstyrelser:

- Inget i själva prövningsprocessen som skiljer, den är lagstadgad
- Finns en lagstiftning att förhålla sig till, men finns ju alltid tolkningsutrymme och det finns olika förutsättningar på olika platser i Sverige
- Kan finnas skillnader i krav på underlag /tydliggörande kring vad som behöver skickas in till prövningen

Finns det skillnader i vad man begär in för underlag från sökande?

Kommuner:

- De flesta tror att det skiljer sig en del i vad man begär in
- Många använder sig av blanketter där det står vilken typ av underlag som ska skickas in, men det finns ingen nationell gemensam mall så alla har plockat ihop sin egna
 - många tittar på varandras så flera ser nog rätt lika ut, men kan skilja sig åt
- Påpekas att det tros finnas mer sakkunskap i söder och att det därför tittas noggrannare på underlag där, att det finns ett större behov av material där för det finns fler gårdar där

Länsstyrelser:

- Ja till viss del

- framförallt ser man olikheter i hur tydliga de olika länsstyrelserna är med vilket material de behöver få in från lantbrukarna/konsulterna
- beror även på vilken plats det handlar om, större problematik med vattenfrågor i Skåne än i Norrland tex och då kräver man in mer underlag kopplat till det i Skåne
- Handläggarna tror dock att det oftast landar i samma bedömningar i slutändan

Begärs kompletteringar från sökanden? Upplever du att myndigheten behöver komplettera innehållet i ansökan?

Kommuner:

- Kommuner anger att det rätt så ofta behövs kompletteringar, men kan variera hur mycket det rör sig om
 - om det är mindre frågor kan de ringa och fråga, större saker kompletteringar
- Kommunerna anser att man behöver begära in dokument tydligare, kanske genom en e-tjänst där man måste bifoga dokument för att kunna skicka in ansökan
 - tror att det kan vara svårt för lantbrukare att förstå vad de ska skicka in

Länsstyrelser:

- Ja kompletteringar är vanligt
- De har märkt att det är uppskattat av konsulterna när de får genomgångar av vad det är för material som de kräver in
- Samrådet är viktigt

Ser du några skillnader i vägledningen?

Kommuner:

- Ja, det verkar skilja sig i och med att det inte finns någon gemensam vägledning
- Försöker samverka med kommunerna i länet för att arbeta mer lika, men det är via Effektiv näring man får mest koll

Länsstyrelser:

- Många har arbetat fram liknande vägledningar eller tillsammans med annan länsstyrelse, men det finns ingen gemensam
- Många är osäkra på hur det ser ut hos andra och hur mycket det skiljer sig